

Staldene, som det nye hestemuseum ligger i, er også en seværdighed i sig selv. De blev bygget af den syvende prins af Condé, Louis Henri de Bourbon, som var barnebarn af Solkongen.

Hestekunst

Hesten er et af de ældste motiver i kunsten, men ofte ved vi ikke ret meget om den. Det vil et museum i Frankrig lave om på

■ HISTORISKE DYR

Af Camilla Alftan
Foto: Domaine de Chantilly

Det er i Chantilly lidt uden for Paris, at det nyrenoverede hestemuseum for nylig slog portene op. La Musée du Cheval er navnet på stedet, der ligger i området, hvor 3.000 galopheste trænes for at løbe om kap på Chantilly-slottets billedskønne galopbane.

Det var her, James Bond jagtede en lyssky hesteejer i filmen A View to a Kill. Og området er lige så smukt i virkeligheden som på film.

Mens slottet har været åbent for offentligheden siden 1800-tallet, er museet placeret i staldene i de 15 garager, hvor man i sin tid opbe-

varede de hestetrukne kareter. Som gæst kan man studere alt fra renaissancemalerier og skulpturer til gamle sadler, selletøj, karruseller og karikaturtegninger med heste og deres ryttere.

Der er filmstrimler med hæsbælende hestestunts og fotografen Eadweard Muybridges sekvens fra 1878, der for første gang viste, hvordan en hest i virkeligheden ser ud i fuld galop. Indtil da havde kunstnere forevigt dens bevægelser i noget, der mindede om balletspring.

Det er således også menneskets udvikling – og hvordan vi i årtusinder har været nært forbundne med hesten – der er det slående tema i La Musée du Cheval. Muséeet er det

eneste af slagsen i hele verden på nær et museum i Kentucky i USA. Hovedpersonen bag er selv en del afestens historie. Nemlig prins Karim Aga Khan

“Jeg var ikke kun interesseret i at redde banen. Jeg ville inkludere hele Chantilly”

Prins Karim Aga Khan

Khan, hvis familie i tre generationer har gjort sig gældende i fuldblodsavl. Prinsen bor ikke langt fra Chantilly, hvor nogle af hans mange galophe-

ste trænes – nærmere bestemt på Chemin des Aigles, hvor den ene elitestald efter den anden ligger som perler på en snor.

Zarkava, Sinndar og Dalkhani er blot nogle af Aga Khans bedste heste. Når de har vist deres værd på væddeløbsbanerne, får de deres anden karriere på stutterierne. På det nye hestemuseum kan deres højdepunkter genopleves på film.

Det var Aga Khans farfar, der som den første gjorde sig bemærket på væddeløbsbanerne i Indien og i England. Faderen, som en overgang var gift med hollywoodstjernen Rita Hayworth, blev anset for at være Europas første entreprenør i sporten. I 1950'erne

flyttede han sit hovedkvarter til Frankrig, hvorfra han opdrættede nogle af de fineste galopheste.

Da Aga Khan i en alder af kun 23 år arvede faderens stalde og stutterier – foruden rollen som spirituel leder for 20 millioner nizari ismailmuslimer – vidste han intet om de ædle dyr. Ikke desto mindre fremstår han i dag som en af de vigtigste hesteejere, og hans engagement tæller også selve Chantilly, som med årene var blevet en forfalden og glemt skat.

“Borgmesteren kom til mig og spurgte, om jeg ville hjælpe med at renovere galopbanen. Men jeg var ikke kun interesseret i at redde banen, jeg ville inkludere hele Chantilly,” for-

tæller Karim Aga Khan, som i dag er formand for den fond, der står bag vedligeholdelsen af hele området, inklusive Chantilly-slottet.

Fra private gemmer

Over tre millioner euro har museet kostet, og noget af samlingen kommer fra Aga Khans private gemmer.

Hans mest berømte hest er Shergar. Hingsten har til dags dato den mest overlegne sejr i det engelske Derby med hele ti længder. Men det var dens videre skæbne, der skabte overskrifter i hele verden og også herhjemme, da den i 1983 blev kidnappet af maskerede mænd. Shergar blev aldrig fundet igen og den blev antagelig bragt af dage, da kidnapperne

Aga Khans farfar, sir sultan Mahomed Shah Aga Khan med vinderhesten Bahram under Derbyet i Epsom i 1935. I 1954 flyttede familien sin base fra England til Chantilly i Frankrig.

Aga Khan IV med favorithesten, Shergar, efter at den havde vundet Derbyet i Epsom i 1981 med et rekordstort forspring.

Vernets maleri af galopløb foran staldbygningen Les Grands Écuries, hvor det nye museum ligger.

– der formodes at have været IRA-terrorister – ikke anede, hvordan de skulle håndtere et så stort og kraftfuldt dyr.

Det er ikke kun galopheste, der præsenteres på La Musée du Cheval. Udtrykket “at sidde på sin høje hest” er tydeligt i de malerier og skulpturer, hvor herskere er afbildet på en smuk og viril hest. Ud over den stærke symbolik – Buddha således afbildet med en hest, da han træder ind i det fuldkomne Nirvana – har hesten spillet en vigtig rolle i historiens gang. Fra Alexander den Stores felttog til profeten Muhammads udbredelse af den islamiske tro.

Muhammed iværksatte således hesteavl i stor stil for at opbygge det rytteri, som i løbet

af få år gjorde de hidtil upåagtede arabere til en verdensmagt. Det førte til den arabiske fuldblodshest, som i dag er den ædleste af alle hesteracer.

De mange opfindelser, som er skabt til hesten, er et kapitel for sig. Således lærer man, at hestene oprindeligt havde en slags sandaler i læder, før byzantinerne fandt på at lave jernsko, som de sømmede fast i hovene. I begyndelsen af 1000-tallet blev sadler og stigsøjler introduceret i Europa af araberne. Romerne red derfor på bare hesterygge, da de erobrede Middelhavets kyster.

Billederne ændrer sig i takt med at hesten bliver brugt som fritidsforførelse. I et af rummene dukker den op som smeltet under revolutionen og genskabt i 1989, da man fejrede 200-året for selvstamme revolution.

Staldene, som det nye hestemuseum ligger i, er en seværdighed i sig selv. De blev bygget af den syvende prins af Condé, Louis Henri de Bourbon, barnebarn af Solkongen.

Noget tyder på, at prinsen ønskede at skabe et sted, der kunne hamle op med Versailles. Les Grands Écuries, som er navnet på staldene, minder mest af alt om en grandios tilbygning til slottet med et areal, der svarer til to fodboldbaner. I midten er der en katedralignende kuppel med en jernskulptur, der forestiller den bevingede hest Pegasus.

“Renommé” er navnet på skulpturen, der blev ned-

smeltet under revolutionen og genskabt i 1989, da man fejrede 200-året for selvstamme revolution.

I Bourbon-familiens tid var her plads til 240 heste og 500 hunde, der blev brugt til parforcejagt i de omkringliggende skove. I dag er de erstattet med 30 heste af forskellige racer, der optræder under staldenes store kuppel.

Det, man foreløbig kan se, er blot begyndelsen på et større projekt og et større museum, fortolkede direktøren, Benoît Junod, under åbningen i juni. “Hesten har altid været et stærkt og uafhængigt dyr – en ven af mennesket og ikke hans slave. Og jeg tror, at det er en del af årsagen til, hvorfor den bliver ved med at fascinere.”

Cremen af Chantilly

Chantilly er ikke kun hestekunst. Slottet – der blandt andet blev brugt til Sofia Coppolas storfilm Marie-Antoinette – ligger inde med Frankrigs vigtigste samling af renaissancekunst efter Louvre.

Den sidste beboer var hertugen af Aumale, efter at han vendte hjem fra sit 22 år lange eksil i England. I 1886 donerede han området til kulturinstitutionen Institut Français, inklusive den kunst, som han havde samlet fra hele Europa for at skabe et minde over sin familie. I dag hænger værkerne på præcis samme måde som under hans tid, uden nogen kronologisk orden eller specielle temaer.

Betingelsen for gaven var, at intet måtte sælges eller ændres fra dets oprindelige stand. Med tiden blev slotsområdet forfaldent og i akut behov for restaurering. Da det tilmed så ud til, at man måtte lukke galopbanen, kontaktede Institut Français prins Aga Khan, som i årevis har haft sine heste i træning i området.

50 millioner euro har prinsen foreløbig doneret af sin personlige formue til renoveringen af Chantilly, og med øvrige investorer er beløbet foreløbig oppe på 70 millioner euro.

Mens 300.000 mennesker årligt kommer for at se slottet og de smukke haver, og 160.000 kommer for at besøge staldene, er galopbanen det helt store trækplaster.

Med en ny, syntetisk bane, afholdes der nu dobbelt så mange løbsdage end for blot et par år siden. Når Longchamp-banen i Paris skal renoveres næste år, er det her, Europas højst præmierede løb på græs vil finde sted, nemlig Qatar Prix de l'Arc du Triomphe.